H-III E 195

207

POJEDNÁNÍ

o precisních, opředených ocelových strunách a o akusticky provedené armatuře Dra Thomastika pro smyčcové nástroje

✡

Nákladem vlastním.

L. Klabusay spol. s r. o. v Bystřici pod Host

H-III E 195

Vaše blahorodí!

Dovoluji si Vám dnes zaslati prospekty, které Vás seznámí s novinkami, jež zajisté upoutají Vaši pozornost.

Otázka volby strun pro správný potah smyčcových nástrojů je nyní úplně vyřešena, neboť naše ocelové precisní struny zlepší i nejlepší nástroj jak tonem, tak i sílou, což znamená celkový převrat a zdokonalení strunového potahu smyčcových nástrojů.

Je všeobecně známo, že u hudebních nástrojů dáváme přednost před vzhledem vnějším jejich hodnotě vnitřní, spočívající hlavně v čistotě a modulaci, jakož i v síle a v zabarvení tonů.

Proto dovoluji si Vás upozorniti na velmi důležitý objev, který byl učiněn u nástrojů smyčcových, jimž nástroj sebe dokonalejší a jemnější možno ještě všestranně zlepšiti a sice správně akusticky provedenou armaturou.

Umělecky bezvadný, značně sesílený ton, nejpřesnější vědecké propracování – aniž by se nástroj rozebral neb otevřel – ručí za úplný úspěch.

Dobrozdání a jména známých mistrů a virtuosů otištěná na konci tohoto prospektu, mají za účel posíliti Vaši důvěru v podnik, který se veřejnosti před-

Hud. 0413

vádí teprve po nesčetných pokusech a po dlouholetých zkušenostech.

Pročtete-li tento prospekt se zájmem a svěříte-li nám pak Váš i sebe lepší nástroj přesvědčíme Vás, že dokonale provedenou armaturou jej zaručeně zušlechtíme a jeho hodnotu zvýšíme.

S projevem dokonalé úcty

Fr. Thomastik,
Holešov – Morava.

Naše ocelové struny pro smyčcové nástroje.

Odborným studiem dnešních surovin poznali jsme vedle vlastností strun střevových a hedvábných i přednosti ocele tak zevrubně, že můžeme ocel naprosto objektivně označiti za nejvhodnější pro výrobu precisních strun. Šlo pouze o to, jak překonati známou jednotvárnost ocele, která se projevuje jistou tvrdostí, nedostatečnou schopností modulace a kovovým zabarvením tonu. Technické výhody ocelových strun jsou dávno již využity na př. u strun klavírních. I na kytarách, mandolinách a t. p. se ocel osvědčuje. Jedině v tonu smyčcových nástrojů se ocelí nedosáhlo kýžených výsledků.

Novota našich precisních strun ocelových spočívá tedy v tom, že veškeré potíže jsou úspěšně zdolány, které umělecky bezvadnému upotřebení ocele u smyčcových nástrojů dosud stály v cestě.

Naše ocelové precisní struny mají tudiž tyto přednosti:

1. Udržují ladění bez ohledu na změny teploty a vlhkosti vzduchu.

2. I za nejtrudnějších okolností jsou úplně spolehlivy a zbavují hudebníka stálých obav, že mu struna při hře povolí nebo praskne.

3. Umožňují hraní v tropických krajinách, kde se až doposud nedalo na smyčcových nástrojích hráti. Nevylučují tedy orchestrální koncerty, jako až dosud.

4. Starost o čistotu kvint odpadá u našich ocelových presisních strun úplně. Jen příliš dlouhým použitím by se mohla struna v jednotlivých místech opotřebiti, kterážto okolnost se musí soudnému hudebníku jeviti prostě samozřejmou a přirozenou.

5. Naším systemem dociluje se tak tenkých strun (i u kontrabasu), že jest na snadě pozoruhodné ulehčení techniky nejen pokud se týče větší hybnosti, nýbrž i pokud se týče menší síly fysické, kterou třeba vynaložiti při hře. Tenkostí struny zlepšuje se také lesk tonu a tudíž i základ smyčcové techniky.

6. Naše precisní ocelové struny jsou vesměs až na houslovou E opředeny. Proto vytvořili jsme s největší péčí vlastní nový způsob opřádání, u něhož je „bezdrátovost“ naprosto vyloučena.

7. Náš system precisnosti zaručuje absolutně spolehlivé dodržení a opakování docílených kvalit, neboť dlouholetými pokusy dospěli jsme k úplně novým, dosud neznámým zákonům pro propočet opředených strun. Znalost těchto předpokladů pro výrobu usnadňuje nám tedy zpracování ocele na struny umělecky bezvadné, které střevové struny i pro nejnižší polohy smyčcových nástrojů (kontrabas) zdaleka překonávají.

8. Hudebníci, kteří trpí vlhkostí rukou, nemusí se u našich ocelových strun obávati, že jim během hry struna selže, povolí nebo praskne. Dokud pot nezasáhl ocelové jádro struny a tato nerezaví, je struna stejně spolehlivá ve vlhké jako v suché ruce.

9. Sesilování (forçirování) jednotlivých strun našeho systemu není zapotřebí, ba je zbytečno, an je tón všech strun vzájemně vyrovnán na podkladě přesných propočtů.

10. Zachází-li se opatrně s těmito strunami, jsou velmi trvanlivé, vždy spolehlivé a proto úsporné.

Každý hudebník si přirozeně musí na správné zacházení s ocelovými strunami napřed zvyknouti a proto dáváme hudebníkům následující pokyny:

1. Ocelová struna neladí se nikdy výše než třeba, aby povlovným popouštěním dosáhla své výšky, naopak, postupujeme od nižšího tonu k vyššímu až na žádoucí míru, neboť není nutno ocel delšiti, jak je to prospěšno strunám střevovým. Ocelová struna trpí takovýmto postupem a mohla by se přes to, že je velmi pevná, přetrhnouti.

2. Ocelovou strunu neradno zkoušeti tak, že se v ruce násilně protáhne, jak tomu bývá zvykem při používání strun střevových.

3. Bývá zvykem mnohých hudebníků, obzvláště kontrabasistů, že — je-li nástroj v nečinnosti — uvolňují všechny, neb některé struny, aby je šetřili. Toto opatření je nutno u našich ocelových strun rozhodně zanechati, jelikož se tím spíše struny poškozují než uchovají. Také je důležito, aby ocelové struny neležely příliš vysoko nad hmatníkem. Všeobecně mohou níže ležeti, než střevové struny, což přichází technice levé ruky velmi vhod.

4. V místě, kde struna má ležeti na vrchní hraně kobylky, jsou ony precisní struny, jež jsou jemným kovovým zatížením opředeny, ještě zvláště opatřeny hustou, pevně přiléhající hedvábnou ochranou. Toto ochranné opředení slouží k šetření struny, ale má jen tak daleko přes hranu kobylky sahati, aby hudebník nebyl tím rušen. Závěsná struna struníku musí se tedy dle nutnosti buď zkrátiti neb prodloužiti.

Závěsná struna nemá pouze mechanický význam. Neboť slouží hlavně k přenesení velké části podélného záchvěvu strun. Až dosud — ve své podstatě — nesplnila tato struna vůbec akustickou činnost; neboť bývá zhotovena ponejvíce z méněcenného střeva, které vlhkostí příliš trpí, to bývá jedna z hlavních příčin, proč nástroje neudrží stálého, nezměněného ladění. Vyrábíme proto ku zvýšení úspěchu našich precisních strun závěsné struny z pozlaceného ocelového drátu, které si každý hudebník při zcela malé zručnosti sám na svůj nástroj upevniti může. (Viz přiložený popis).

Na zvláštní objednávku dodáváme struny: houslovou G, violovou G a C, cellovou G a C, basovou A a E, jakož i kontr. H se zlatým opředením. Tyto struny vyznamenávají se tím, že jsou následkem větší specifické váhy zlata mnohem tenší, než struny opředené stříbrem neb mědí, což se samozřejmě jeví v jakosti tonu. Cena čistého zlata na struně zůstane vždy hudebníku uchována.

Konečně poukazujeme ještě na dvě další pomůcky, které předkládáme spotřebovatelům našich precisních strun k dosažení jasného a silného zvuku a sice: je to naše filtry tonu (zák. chrán.) a naše dle moderních chemicko-technických method vyrobená kalafuna.

Tonové filtry jsou ke každé struně přibaleny. Zbaví ton nejen z poruch záchvěvných, nýbrž sesilňují nosnost a odstraňují především nepohodlné vyčnívání prázdných strun jak při tahu, tak i při piccikatu, takže všechny tony mají souměrně stejný dojem hmataného tonu.

Výše jmenovaná specialní kalafuna má následující vlastnosti: 1. Lpí na žíních smyčce tak příhodně rozdělena, že nikdy nevrže, nýbrž zmírňuje šelest žíní a vyluzuje volný nosný ton. 2. Zjednává hudebníkovi uklidňující pocit spolehlivé spojitosti se strunou v pianissimu stejně jak ve fortissimu.

Tento náš výrobek nedostižné jakosti jsme opatřili novým držadlem, který umožňuje nejen nejčistšího a nejpohodlnějšího upotřebení, nýbrž i úplného využití kalafuny.

Naše výrobky používají a doporučují světoznámí paedagogové a umělci. (Viz dobrozdání).

Veškeré naše výrobky jsou opatřeny faksimilovaným podpisem, zaručujícím originalitu:

Fr. Thomastik

Dodává:

Fr. Thomastik
Holešov-Morava.
ČSR.

CENY
PRECISNÍCH OCELOVÝCH STRUN.

PRO HOUSLE.

Zlato-ocelová	E	Kč	5·—
Ocelová-bronzová	A	„	15·—
Ocelová-aluminiová	A	„	15·—
Ocelová-stříbrná	D	„	20·—
Ocelová-měděná	D	„	20·—
Ocelová-stříbrná	G	„	30·—
Ocelová-zlatá	G	„	100·—

PRO CELLO.

Ocelová-aluminiová	A	Kč	30·—
Ocelová-měděná	D	„	40·—
Ocelová-měděná	G	„	50·—
Ocelová-měděná	C	„	55·—
Ocelová-stříbrná	D	„	50·—
Ocelová-stříbrná	G	„	65·—
Ocelová-stříbrná	C	„	75·—

PRO VIOLU.

Ocelová-aluminiová	A	Kč	17·50
Ocelová-měděná	D	„	24·—
Ocelová-stříbrná	G	„	35·—
Ocelová-stříbrná	C	„	40·—

PRO KONTRABAS.

Ocelová-měděná	G	Kč	75·—
Ocelová-měděná	D	„	82·50
Ocelová-měděná	A	„	90·—
Ocelová-měděná	E	„	100·—
Ocelová-stříbrná	G	„	125·—
Ocelová-stříbrná	D	„	150·—
Ocelová-stříbrná	A	„	175·—
Ocelová-stříbrná	E	„	250·—

Ceny **strun zlatem opředených** dle zvláštní nabídky.

.....

Dra Thomastika závěsná struna kovová.

Pro housle Kč 7·50. Pro violu Kč 7·50. Pro cello Kč 17·50.

Dra Thomastika speciální kalafuna Kč 19·-.

.....

Veškeré ceny rozumí se bezzávazně za jeden kus, bez výloh zasílacích a poštovních.

Zásilky dějí se na dobírku neb na zaplacení předem.

Vzorky zdarma se nezasílají.

.....

Kde naše precisní výrobky v místě obdržeti nelze, račte se obrátiti na **Fr. Thomastika v Holešově na Moravě.**

SNÍŽENÉ CENY
precisních opředených ocelových strun Dra Thomastika.

Pro housle.

		Kč
Zlatoželezná	E	5·—
Ocelová-alumin.	A	12·50
Ocelová-chromová	A	15·—
Ocelová-měděná	D	17·—
Ocelová-chromová	D	20·—
Ocelová-chromová	G	25·—
Ocelová-zlatá	G	100·—
Ocelová závěsní struna		5·—

Pro cello.

		Kč
Ocelová-alumin.	A	22·50
Ocelová-chromová	A	27·50
Ocelová-měděná	D	32·50
Ocelová-stříbrná	D	40·—
Ocelová-chromová	D	42·50
Ocelová-měděná	G	40·—
Ocelová-stříbrná	G	50·—
Ocelová-chromová	G	54·—
Ocelová-zlatá	G	275·—
Ocelová-měděná	C	45·—
Ocelová stříbrná	C	60·—
Ocelová-chromová	C	65·—
Ocelová-zlatá	C	600·—
Ocel. závěsní struna		10·—

Pro violu.

		Kč
Ocelová-alumin.	A	14·—
Ocelová-chrom.	A	17·—
Ocelová-měděná	D	19·—
Ocelová-chrom.	D	24·—
Ocelová chrom.	G	26·—
Ocelová-zlatá	G	100·—
Ocelová-stříbrná	C	31·—
Ocelová-chrom.	C	31·—
Ocelová-zlatá	C	175·—
Ocel. závěsní struna		5·—

Pro kontrabas.

		Kč
Ocel.-chromová	G	55·—
Ocel.-měděná	D	60·—
Ocel.-stříbrná	D	80·—
Ocel.-měděná	A	65·—
Ocel.-stříbrná	A	95·—
Ocel.-měděná	E	75·—
Ocel.-stříbrná	E	125·—
Ocelové tonové filtry		2·50

Dra Thomastika specialní kalafuna 1 kus 15 Kč.

Veškeré ceny rozumí se bezzávazně za jeden kus, bez výloh zasílacích a poštovních.

Zásilky dějí se na dobírku, neb na zaplacení předem.

Kde naše precisní výrobky v místě obdržeti nelze, račte se obrátiti na **Fr. Thomastika v Holešově na Moravě,** nebo přímo na fmu

Dr. Thomastik a spolupracovníci,
Vídeň VI. Mollardgasse 85 a/102.

K laskavému povšimnutí! Tímto sdělujeme Vám několik hledisk, na které nutno vzíti zřetel při správné volbě strun obsažených v našem ceníku.

Jakožto materialu k opředení používáme aluminia, (hliníku) bronzu, mědi, stříbra a jemného zlata.

Veškeré hliníkové struny, mají bez ohledu na rozměry nástrojů něco měkší ton. Tvrdé nástroje snesou tudíž hliník lépe. Hliník však černí poněkud prsty, takže mnozí houslisté, kteří toto nemile pociťují, dávají přednost našim hliníko- bronzovým strunám. Bronzové struny vykazují po všeobecné stránce jasnější zvuk, pročež se mnohem lépe hodí pro nástroje s tmavším tonem, i z hudebních důvodů. Pokud se týče hliníko-bronzových strun, nutno však vzíti v úvahu: hliníkový bronz má větší afinitu k potu ruky nežli hliník a opředení podléhá tudíž rychleji opotřebení, ačkoliv bronz jest tvrdší. V důsledku větší specifické váhy jest bronz také tenčí, což snižuje trvanlivost opředení.

Struny D pro housle, violy a cella vyrábíme v mědi a stříbru. Měď zní po všeobecné stránce tepleji a stříbro střízlivě. Temné nástroje snášejí stříbro lépe, při normálních nástrojích dáváme přednost měděným strunám před stříbrnými.

Struny G pro veškeré nástroje můžeme provésti v stříbře a jemném zlatě. Měděné struny jsou po všeobecné stránce silnější (tlustší), takže z tohoto důvodu dáváme přednost stříbrným a zlatým strunám.

Zlaté struny zní v každém případě lépe, tepleji a zářivěji, nežli struny stříbrné. Jsou vůbec nástroje, které potřebují zlaté struny, aby jich zvuk byl správný.

Totéž platí pro struny C u violy a cella, jakož i pro všechny basové struny.

POZOR! Před natáhnutím strun budiž sejmut tonový filtr se struny!

Návod pro použití tonového filtru.

Při natáhnutí struny, pokud jest ještě trochu volná, budiž filtr položen na hranu kobylky tak, aby jeho otvor přesně se hodil do vrubu určeného k napnutí struny. Pak se zladí struna jako obyčejně; struna má pak bezprostřední dotyk se dřevem kobylky, která jest před a po hraně kobylky zaklíněna gumou.

Jen v této poloze může tonový filtr správně fungovati.

Mnichov, 3. května 1927.
Fridrichstrasse 9. III.

Velectěný pane!

Dle mého přání poslal jste mně asi před 3 týdny své precisní ocelové struny. Jsem těmito strunami tak velice rozkoší naplněn, že — ač absolutní protivník ocelových strun — úplně k Vašim ocelovým strunám přecházím. Jest zcela zřejmé, že hra na housle, jak mi svého času Kreisler řekl, skutečně jest hračkou. Zázvuk jest báječný, jasnost tonu nepřekonatelná.

Račte laskavě a možno-li obratem pošty zase na dobírku následující poslati:

10 kusů A 3 závěsné struny pro housle (čís. 2)
10 „ D 2 speciální kalafuny
10 „ zlatého G, snad též 2 struny E.

Vzdávaje Vám za houslové dobrodiní, které mám z Vašich strun srdečné díky a prose, byste co možná nejrychleji mou objednávku vyřídil,

znamenám se v plné úctě

prof. Felix Berber.

Osnabrück, 21. května 1927.

Velectěný pane doktore Thomastiku!

Za Vaši zásilku strun, která v neděli sem dospěla, co nejlépe děkuji. Hned jsem struny napnul a hraji na nich služebně i doma. Struny splňují vše, co o nich bylo slibováno. Ozvuk je mnohem lehčí, ton rozhodně měkčí a nosnější, jedním slovem jsem rád, že jsem se náhodou s Vaším výrobkem seznámil a nebudu pouze sám na Vašich strunách hráti, ale doporučím je co nejvřeleji všem svým kolegům.

S veškerou hlubokou úctou

Hannus Fischer,
koncertní mistr,
Osnabrück, Nobbenburgerstr. 2/0.

Osnabrück 29.-VII. 1627.

Velectěný pane Thomastiku!

Těší mne, že Vám mohu zprávu podati, že mám Vaše precisní ocelové struny za výtečné.

Přátelský pozdrav

Hermann Brunemann, houslový virtuos,
Osnabrück, Mellest. 49.

V Haagu, 7. srpna 1927.

Pane doktore Thomastiku!

Jak vděčným jsem za Vaše zázračné struny, nedovedu ani vyjádřiti. Právě tak málo nemohu slovy pronésti, co vše tyto struny pro mé demonstrace znamenají, při nichž vše na nejvyšší krásu, techniku a čistotu se odnáší.

Jest to neslýchaně velkolepé, jak mě Vaše struny pomáhají, abych to technicky nejtěžší bez zvláštního cviku, s jistotou a exaktností vždy stejnou prováděl.

Váš vděčný

Vitus Rathsach.

Ženeva, 23. září 1927.

Výrobně houslí doktora Thomastika a spolupracovníkům

ve Vídni.

Velectěný pane doktore!

Mám radost, že se mohu k pochvalným uznáním svých pánů kolegů připojiti. Vaše precisní ocelové struny pro housle jsou jednoduše velkolepé. Co mne zvlášť u těchto strun naplňuje rozkoší, jest jejich báječný zázvuk, stříbrojasný ton a zázračná vyrovnalost strun co do jejich zvukových druhů mezi sebou. Nadmíru krásně zní zlatá struna G, její ton jest krajně teplý, ušlechtilý a plný lesku až do nejvyšší polohy.

Jsem co nejvýše spokojen a opatřil jsem oboje své koncertní housle těmito strunami, jelikož žádných jiných strun upotřebiti nechci.

Na mé doporučení u mých žáků a v hudebních kruzích můžete se bezpečně spolehnouti.

V nejdokonalejší úctě znamenám se

Marcel Clerc, virtuos houslový,
důstojník franc. akademie, správce,
Institut Supérieur de Violon, Genf.

Norimberk, 29. října 1927.

Velectěný p. doktore Thomastiku!

Dovoluji si, sděliti Vám své zkušenosti, kterých jsem dosud s Vašimi ocelovými strunami nabyl.

Abych hned za začátku řekl, jsou Vaše precisní ocelové struny (zlaté G, stříbrné D a bronzové A) nejznamenitější a nejideálnější vynález, který kdy na tomto poli byl učiněn. Střevové struny jsou tímto odčiněny a zasazena jim smrtelná rána, čehož skutečně také není škoda, neboť střevová struna nese jen mrzutost a škodu. — Zbývá jenom, abych se zmínil o výtečných jakostech Vašich ocelových strun co do krásy zvuku, spolehlivosti a vždy blaživé čistoty a já se připojuji k úsudkům skvělým, které mi již známy jsou, plně a cele a blahopřeji Vám k tomuto vynálezu.

V plné úctě nejoddanější

Carl Seifert, houslový virtuos,
studijní rada na měst. konservatoři, Nürnberg.

Hagen i. W. 1. prosince 1927.

Velectěný Pane!

Zaslané struny nacházím celkem výtečné a žadné slovo chvály není dosti vysoké. Jasnost zvuku nedá se zajisté předčiti.

Mohu Vám jenom blahopřáti a zároveň své vřelé díky vysloviti.

Váš nejoddanější

Hohnen
Kolín nad Rýnem
Violinmeisterklasse Hagen č. W.
měst. konservatoř.

Medan, 17.-II. 1928, Sumatra.

Velectěný pane!

Upotřebuji zde nejlepších strun, ale žádná ve zdejším podnebí nevydrží. Vidím u p. Höllricha, jenž na Vašich ocelových strunách hraje, že po celé měsíce ani jedné struny nepotahuje a vzdor tomu má jeho nástroj měkký, dobrý zvuk . . naopak zní mi Vaše struny mnohem čistěji, mnohem jasněji.

Jsem Vám k velkým díkům zavázán, struny jsou první jakosti. Vy jste jednou ranou strunovou otázku rozluštil, hlavně zde pro tropy.

Znamenám se v plné úctě

Hans Neuburger,
Medan, O. K. Sumatra.

———

Berlín, 25.-II. 1928.

Velevážený pane doktore Thomastiku!

Vyzkoušev dokonale vaše struny, sděluji Vám, že mám precisní ocelové struny za výtečný vynález, který každému houslistovi vysokou měrou prospěje. Ton strun jest jasný a krásný, technický způsob hry jest, jelikož struny pro svou tenkost jen nepatrného prstového tlaku vyžadují, lehčí než u strun střevových. Čistota nových strun jest velmi patrná (pozoruhodná).

V úctě oddaný

Paul Elgers,
houslový virtuos a pedagog,
Wilmersdorf-Berlin, Ahrweilerstr. 34.

———

Osnabrück, 21. března 1928.

Vysoce ctěný pane doktore!

Dle doporučení pana koncertního mistra Otto Hagel-a, zde, seznal jsem Vaše, mně až dosud neznámé precisní ocelové struny, které se mi výtečně líbí. Doporučím je svým známým co nejvřeleji. Ozvuk je báječný. Již při první hře byl jsem udiven. Kdežto moje struna D poněkud ztemněle zněla, polepšil se ton nyní znatelně. Ovšem pozoruje toto, přišel jsem na myšlenku, zdaž by snad nějakou „operací“ na houslích ton ještě více vynikl? Předpokládám přirozeně potah Vašimi strunami. Jelikož odbornické rady si vážím, dovolte mi tuto otázku.

Budu Vám, pane doktore, velice zavázán, když se mi vysvětlení dostane.

V oddané úctě

Heinz Stürmer,
Osnabrück, Belfortpl. 1.

———

Berlín, 15.-IV. 1928.
Pension Astoria.

Velevážený pane!

Je mi nyní možno, vysloviti nějaký positivní úsudek o výsledku Vašeho postupu s mým nástrojem. Zkoušel jsem housle velmi obezřetně, přehrál jsem všechny nejdůležitější kusy mého repertoiru a měl jsem včera příležitost, na nástroj hráti hodinu ve velkém sále filharmonie (Berlín), arci v neobsazeném sále, ale myslím, že mohu již nyní mou plnou spokojenost vysloviti nad výsledkem.

Jakost a zázvuk tonu značně získaly. Jestli další zkušenosti neselhou, stojíme zde před epochálním vynálezem. Jakost po delším hraní značně získala a jsem vysoce potěšen nad tímto výsledkem.

V dokonalé úctě Florizel V. Reuter.

———

Vincenza, 16. dubna 1928.

Opatřil jsem své housle precisními kovovými strunami systém dr. Thomastik a byl jsem velmi uspokojen vzhledem k jasnosti a síle tonu.

V plné úctě Mo Giulio Maran,
Vincenza, Via Lodi 9.

———

Odesláno na R. Peach, Representanza exlusiva per l'Italia, Trieste, Via M. R. Imbrani 7.

Corde Metalliche di Precisione Sistema Dott. Thomastik!

Isole Brioni, 21.-IV. 1928.

Obdržel jsem kalafunu a je to právě to, co až doposud chybělo. Konečně je vyřešen problém zamezení prášení ku prospěchu čistoty a hraje se vskutku mnohem líp. Ocelové struny jsou v každém směru výtečné, hlavně co se týče intonace a mimo to zůstane nástroj zladěn i když se místnosti a teplota změní.

Pan dr. Thomastik může na svůj výsledek býti hrdým a poradím všem svým kolegům a přiměji je k tomu, struny dr. Thomastika zkusiti, když možno s nimi vyrovnati tolikeré nedostatky, které potkávaly hráče se strunami starého systému.

Poroučím se Vám ve vší úctě Mo Gino Toselo.

———

Velevážený pane! Lauscha, 18.-V. 1928.

Vaše struny jsou výtečné, jsem jimi nadšen. Jsou ve všech svých zvláštnostech velkolepými.

V plné úctě

Arno Greiner Pol,
solo-čelista,
Lauscha T. W.
Kirchstrasse 41.

———

Bratislava 27. srpna 1929.

Velevážený pane.

. . . . Obzvláště imponuje mi umožnění ideální intonace a lehký takt při vícehlasovém hmatu, což při přísném a absolutním poslechu působí jako balsám a skorem bez námah je na těchto strunách dosažitelný. Všechny ostatní vlastnosti dle sbírky dobrozdání při plném přesvědčení potvrzuji. Neopomenu nikdy v tomto smyslu Vaše výrobky doporučiti.

V hluboké úctě Profesor Jiří Actardjieff.

O našich akusticky sestrojených součástkách pro smyčcové nástroje.

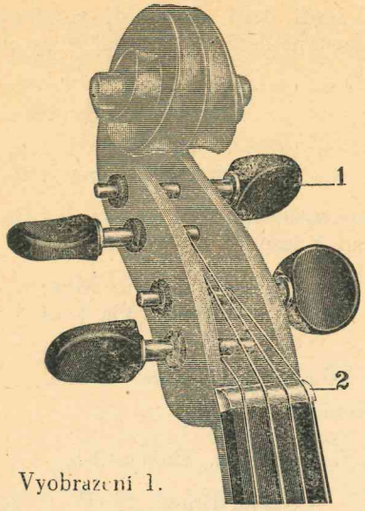

Vyobrazení 1.

V prospektu „O našem precisním ocelovém ostrunění smyčcových nástrojů“ uvedli jsme ony výrobky naší dílny, kterými může každý hráč, bez předběžných vědomostí, svůj nástroj zlepšiti.

Kromě toho nabízíme k zlepšení tónu nástrojů ještě řadu akusticky sestrojených součástek, k jejichž umístnění je třeba zvláštních nástrojů a zvláštní zručnosti.

Jsou to především naše přesně zhotovené kolíčky z nerezavící ocele.

Ony činí všechny prostředky ku jemnému ladění zbytečnými. Jakékoliv jejich potírání odpadá pro technicky správné využitkování přirozeného tření. Tyto přesně zhotovené kolíčky obíhají ve vlastních ložiskách z ebenového dřeva, které se zasadí do starých kolíkových otvorů, pokud jsou tyto správně vyvrtány. Jejich vzhled je čistý a elegantní. (Vyobrazení I.) Ony odstraní nejen všechny mechanické kolíčkové potíže, nýbrž slouží zvláště k **akustickému** upevnění strun, to je **správnému ohraničení** podélného chvění na horním konci strun. Tomu nevyhovuje žádný z dnešních kolíčkových systémů.

Těmito precisními, ocelovými kolíčky zajistí se konečně plné přenášení podélných záchvěvů na resonanční skříň.

Tyto podélné záchvěvy přenáší **malý pražec** (ob. 2). Ostré prohnutí strun na tomto místě působí takovým tlakem na nástroj, že od **dřevěného** pražce podélné záchvěvy pro deformaci materialu (dřeva) jsou částečně pohlceny. Zhotovujeme proto **horní pražec z tvrdého, lehkého kovu** a dosáhneme tím **podstatné zlepšení tónu a značně lehčí ozvuk.** Tutéž akustickou funkci, jako mají kolíčky na horním konci strun, má na dolním tak zvaný **žalud** (obr. 3). Také ten má podélné záchvěvy pokud možno správně omeziti a tak zajistiti jejich přenášení **dolním pražcem** (obr. 4). Napjaté struny působí přirozeně na obě tyto součástky stejně silně a proto je zhotovujeme také z tvrdého lehkého kovu a dosahujeme tím ještě vyššího stupně jakosti a zřetelnosti tónu. Kovový žalud nebývá zasazen jako obyčejně do kuželovitého, více nebo méně přesného otvoru, nýbrž jest zašroubován, aby pevně seděl, protože jinak by použití kovu nemělo významu. **Teprve akustické propracování těchto čtyř jmenovaných součástek činí podélné záchvěvy pro smyčcový nástroj užitečnými.**

Dnešní smyčcový nástroj má ve skutečnosti **tři** „kobylky“. Pro podélné záchvěvy **vrchní a dolní pražec,** pro příčné záchvěvy kobylku (obr. 5). Ta proměňuje tahem smyčce utvořené horizontální záchvěvy svými zářezy v záchvěvy vertikálně příčné a přenáší je svými nožkami na resonanční skříň.

Vědomost toho teprve umožňuje účelné zhotovení kobylky a přesné sestrojení jejich nožek. Neděláme kobylky pouze z javorového dřeva, nýbrž také **z olivového,** protože toto někdy dodává tónu jakousi ustálenou sílu. Kobylkou vzniklá přeměna horizontálních příčných záchvěvů ve vertikální, způsobuje, že v částech strun **za kobylkou** povstávají sekundární příčné záchvěvy, **které netvoří tónů.**

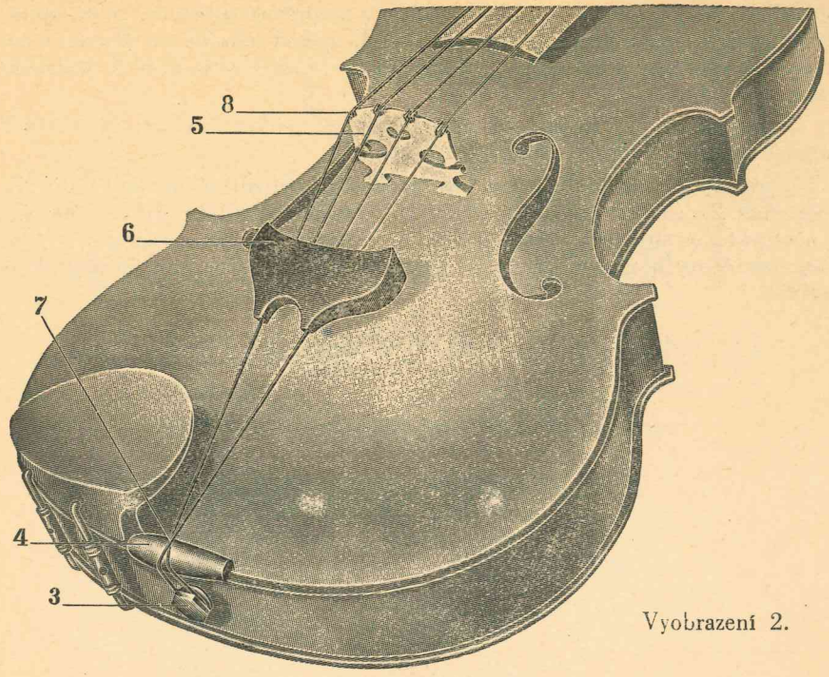

Vyobrazení 2.

Ony jsou, možno-li to tak říci, mechanickým vedlejším produktem funkce kobylky. Ony porušují podélné záchvěvy a to tím více, čím jsou silnější až k dolnímu pražci. Musí býti proto **strunník** (obr. 6) tak zhotoven, aby celkovým působením tyto sekundární příčné záchvěvy v jisté vzdálenosti od kobylky pokud možno **stlumil.** Obvyklý strunník jest akusticky nedostatečný, jelikož slouží jen k upevnění strun, jež však také není dokonalé, protože jejich ostrým prohnutím ztrácí na záchvěvech.

Naše strunníky jsou přiměřeně k jejich akustické úloze upevněné na dlouhé ocelové závěsné struně, **citlivé k chvění.** Jejich spíše do šířky než do délky rozdělená hmota utlumuje škodlivé záchvěvy.

Závěsná struna jest na dolním pražci přeložená přes sebe (obr. 7) aby se podélné záchvěvy pokud možno soustřeďovaly v jednom bodě. Také nejsou naše strunníky zhotoveny ze dřeva, nýbrž z tvrdého, lehkého kovu, aby **v žádném případě nesloužily jako pérovitý mezičlánek.** Naše strunníky s jejich přeloženým závěsem dodávají tónu vnitřní vyrovnanost a ušlechtilost, velmi často kromě toho mnohem větší sílu.

S výše uvedenými součástkami opravené a upravené housle, vyznačují se **ihned** značně zlepšeným tónem, který vyznívá **plněji a silněji** a má zpěvný zvuk, který se dalším hraním ještě prohlubuje.

Rozdíl mezi dobrým a špatným nástrojem ovšem akustickou armaturou nelze odstraniti, neboť uvnitř se na nástroji nic nemění. Ale zajisté se stává, že některá dosud nepovšimnutá rezonanční skříň, po opravě ukazuje netušenou kvalitu.

Rozdíl je ihned patrný, hraním je však stále jasnější. **Zlepšení trvá tak dlouho, pokud nástroj zůstává v akustickém, námi utvořeném**

pořádku. Nedostatky tónu, pokud pochází z nesprávné armatury, zmizí úplně. Konstruktivní nedostatky rezonanční skříně, pokud působí na čistotu tónu, stanou se alespoň snesitelnými. Staré i nové nástroje hodí se k akustické úpravě stejně.

Originalita nástrojů nebývá nijak porušená, jelikož armatura smyčcových nástrojů jest jejich proměnlivou součástkou.

Obě vyobrazení houslí jsou bez dalšího vysvětlení srozumitelná. Na vyobrazením 2. jsou na kobylce viditelné gumové podložky (obr. 8) uvedené také v prospektu o strunách. Tato akustická přeměna se může samozřejmě na všech smyčcových nástrojích — od houslí až do basy — se stejným výsledkem provésti.

Fr. Thomastik,
Holešov,
Morava.

CENY

ZA AKUSTICKOU ADAPTACI SMYČCOVÝCH NÁSTROJŮ

DLE PROSPEKTU PROVEDENOU.

Housle . . .	600·—	Kč
Viola	750·—	„
Cello	1500.—	„
Basa	2000·—	„

1. **Na skladě nachází se nové a staré housle opatřené akustickou armaturou v cenách od 3000·—Kč výše.**

2 Veškeré ceny jsou nezávazné bez **expedičních a poštovních výloh.**

3. **Případné** nutné **opravy** budou zvlášť účtovány.

4. Vypravení děje se proti **dobírce** neb **zaplacení předem.**

Fr. Thomastik
Holešov-Morava.
Č. S. R.

Dílny pro stavbu houslí
Dr. Thomastik a spolupracovníci
ve Vídni.

Ze sbírky dobrozdání

pro pana dra Thomastika a jeho spolupracovníky ve Vídni VI., Mollardgasse 85a|102.

V Berlíně.

Veleváženy pane doktore, veleváženi pánové!

. . . Již před 8 dny obdržel jsem opět své housle a po jich důkladném vyzkoušení mohu Vám podati svůj úsudek. Po adaptaci, kterou jste provedli na mém nástroji, jest mi potřebou říci Vám pouze toto slovo: „úchvatné". Přes to, že mé housle měly již před adaptací, m. j. dostalo se jim přesných ocelových strun, italský zvuk, byl jsem výsledkem této malé opravy skutečně překvapen a nemohl jsem své housle poznati, a sice z těchto důvodů: 1. krásný zvuk každé struny, překrásný ton struny G a co mne ještě více těší, jest zvláště teplý ton struny D, který byl dříve velmi suchý a mdlý. 2. Přesné ocelové struny, jimiž byly housle opatřeny, jest každý ton, zvláště pak i u staccata, přímo báječný. Uslyšev o Vašich ocelových strunách, byl jsem poněkud skeptickým. Nyní však jsem naprostým odpůrcem střevových strun.

Dřívější struny byly zvláště v oktávách a kvintách nečisté, kterážto skutečnost zavdávala mně podnět ku časté zlosti. Nyní jest každý ton čistý jako zlato, plný a měkký a což jest hlavní věcí, neuplatňuje se „ocel", která se neslyší. Zvláště zdůrazniti musím ocelové kolíky; ladění houslí jest nyní hračkou a potěšením.

Richard Kernchen,
houslový virtuos
v Berlíně, Pankow, Berlinerstr. 88.

P. T.

firmě Dr. Thomastik a spolupracovníci

Ve Lvově.

ve Vídni.

Používám této příležitosti, abych Vám, veleváženy pane doktore a Vašim spolupracovníkům projevil svůj nejsrdečnější dík za opravu mých houslí. Již po opravě byly mnohem lepší nežli dříve. Zvuk houslí jest nyní — 2 týdny po opravě — tak skvělý, že všichni, kdož znali mé housle dříve, byli uvedeni v úžas. Nemohu Vám ani říci, jak jsem Vám povděčen.

Dr. Marek-Bauer,
řídící mistrovské školy na konservatoři
ve Lvově.

Ve Vircpurku dne 5. října 1928.

Páni

dr. Thomastik a spolupracovníci,
dílna pro stavbu houslí

Ve Vídni

Veleváženy pane doktore!

Po Vámi provedené adapci mého nástroje mám již asi 14 dní své housle a rukou a vyzkoušel jsem je v každém směru, pročež se mohu vyjádřiti o výsledku opravy, aniž bych se musil obávati, že můj úsudek nebude správným, nebo že jsem podlehl klamu.

Různé způsoby na „zlepšení tonu", jež s velkou reklamou jsou nabízeny zákazníkům, činí nároky, že odhalili tajemství italských houslí; směřují však více méně ku vykořisťování nevědomých a zavdávají příčinu ke skutečnosti, že na všechny tyto způsoby nutno pohlížeti s nejkrajnější nedůvěrou.

Jinak jest tomu u Vás. Vaše věcné vývody potvrzují skutečné zlepšení tonu a hry, vylučují možnost nedůvěry vůči Vaší práci. Mé očekávání nebylo zklamáno.

Byl jsem praktickým výsledkem opravy housli skutečně překvapen. Můj nástroj, který jakožto starý italský již před tím vyhovoval vysokým nárokům, získal značnou měrou Vaší adaptací a Vašimi ocelovými strunami, a sice měrou, kterou jsem nepovažoval za možnou. Housle nabyly síly a bravury tonu, svěžesti a ohebnosti ve stupni, který vylučuje klam.

Ale i kdyby nebylo tohoto zlepšení tonu, postačil by praktický výsledek opravy v tom směru, že má za následek lehkou hru a hraní stává se skutečným potěšením. Nejvyšší polohy na všech strunách možno využíti s lehkostí, jež vylučuje každý pocit úzkosti před falešným tonem. Mám nyní pocit, že lehce odstraním veškeré překážky stavící se v cestu tvoření tonu.

Tím prokázali jste mi velmi platnou službu, za níž Vám vřele děkuji a již nemohu dosti oceniti.

S projevem dokonalé úcty

Bohuslav Frank, v. r.
virtuos na housle
ve Vircpurku, Wohlfahrtstrasse 8.

Ve Vircpurku dne 7. listopadu 1928.

P. T.

dílně pro stavbu houslí dr. Thomastik a spolupracovníci

ve Vídni VI.

Dovoluji si tímto vyjádřiti Vám ještě jednou svůj vřelý dík za úspěch adaptace, kterou jste na mém nástroji provedli. Další vývoj nástroje jest velmi uspokojivý, takže nalézám jen slova nejvyšší chvály Vaší práce.

S veškerou úctou

Bohuslav Frank v. r.

Ve Lvově dne 8. října 1928.

Veleváženy pane doktore!

Dnes obdržel jsem své housle a jsem s výsledkem opravy Vámi předsevzaté nanejvýše spokojen. Ton jest mnohem ušlechtilejší, vedlejší šustoty zmizely.

Současně zasílám Vám obnos Vaší faktury.

Zikmund Prives.

Ve Lvově dne 10. října 1928.

Velevážený pane doktore!

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . a když si zakoupím italské housle, pak je dám především k Vám do adaptace. O jejím výsledku nechci se šířiti, ježto jste zajisté obdrželi s kompetentních stran velké množství dobrozdání. Mohu Vás však ubezpečiti, že jsem svým nástrojem přímo nadšen.

Zikmund Prives.

Ve Vídni, 6.-5. 1928.

Vysoce vážený pane dr. Thomastiku!

Poslední změny, které jste provedl na mých houslích (kovový pražec, kovový strunník, ocelové kolíčky, tonový filtr) uspokojují mne mimořádně. Nebyl bych pomyslel, že po adaptaci, kterou jste asi před půldruhým rokem provedl na mých houslích, ještě stupňování zvuku je možno. Ocelové kolíčky jsou též ze stanoviska čistě praktického dobrodiním pro každého, kdo používá ocelové struny, že je jen nejvřeleji mohu doporučiti.

Ladění stává se nyní zábavou a veškeré kalamity jasného ladění jsou odstraněny.

Obzvláště rozradostněn jsem z Vašich tonových filtrů. Jak nepatrnými se zdají, tak úplně uspokojující je jejich účinek. Nepříjemné kovové zaznění neopředené E struny je vůbec ztraceno, jak v tahu tak i v pizzikatu.

Přijměte Vy a Vaši spolupracovníci můj nejlepší dík za precisní a láskyplnou práci na mých houslích.

S nejlepšími pozdravy Váš

Váša Příhoda.

Pan

dr. František Thomastik

ve Vídni.

Velevážený pane!

Mohu Vám podati zprávu o Vámi provedené adaptaci akustické mých houslí „Ruggeri“. Přes své vysoké stáří staly se mé housle **silnějšími ve zvuku a tonu,** mimo to získaly také na jakosti tonu, aniž by byly otevřeny.

Tentýž účinek mohl jsem konstatovati i u houslí své žačky Anny D. jakož i u dvou školních houslí (z nichž jedny byly předvedeny v Mondsee žákům). **Náhodné „povedení“** adaptace jest tudíž vyloučeno. I tyto housle nebyly otevřeny.

Z tohoto důvodu mohu Vaší akustickou adaptaci houslí co nejvřeleji doporučiti.

Mondsee, dne 31. července 1929.

Prof. Otakar Ševčík.

2533/80